

ITAPA 2008: Rozlúčka s tradíciami

Marián Babic

Už siedmy ročník medzinárodného kongresu o informačných technológiách a verejnej správe ITAPA 2008 sa uskutočnil v novembri v Bratislave pod mottom Government 2.0 – rozlúčka s tradíciami. Ako ihneď v úvode uviedla programová riaditeľka kongresu Lucia Mušková zámerom ITAPY 2008 bolo predstaviť tie krajiny a riešenia, ktoré prinášajú proaktívny prístup verejnej správy voči občanom.

Diskusie podčiarkli, že reálny stav v oblasti informatizácie verejnej správy na Slovensku nie je dobrý. Splnomocnenec vlády pre informačnú politiku Pavol Tarina povedal, že Slovensko napriek tomu, že dosahuje vysoký hospodársky rast, v oblasti informatizácie verejnej správy má nelichotivé výsledky. Generálny riaditeľ Sekcie informatizácie spoločnosti na Ministerstve financií Pavel Bojnanský bol ešte otvorenejší, keď na otázku, čo nás tlačí, povedal, že všetko. Výsledkom je, že medzi krajinami Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) sme na nelichotivom 27., teda predposlednom mieste. Najhoršie na tom je, že situácia sa výrazne nezmenila ani po nástupe terajšej vlády Roberta Fica. Ako zdôraznil výkonný riaditeľ občianskeho združenia Partnerstvá pre prosperitu Milan Ištván „za posledné dva roky sa nezrealizoval ani jeden konkrétny projekt“.

Pavol Tarina s tým nesúhlasil, ale musel pripustiť, že „existujúcich projektov bolo málo“. Slovensko sa totiž muselo sústrediť na vypracovanie základných dokumentov informatizácie verejnej spoločnosti, ako sú stratégia, národná koncepcia a štúdie realizovateľnosti.

JEDNODUCHOSŤ PREDOVŠETKÝM

Vystúpenia a diskusie na medzinárodnom kongrese ITAPA 2008 podobne ako v predchádzajúcich ročníkoch však neboli lamentovaním nad nedostatočnými výsledkami, ale aj hľadaním ciest ako sa z danej situácie dostať a zaradiť Slovensko medzi desiatku najúspešnejších krajín v rámci OECD. K tomu vo výraznej miere prispeli zahraniční účastníci. Dnes uživa internet vo svete asi 1,5 miliardy ľudí, pričom najviac je ich v Severnej Amerike a Austrálii. Analytička OECD Gwendolyn

Carpenterová uviedla, že „okolo roku 2020 už nebudeme hovoriť o eGovernmente, lebo bude jednoducho samozrejmosťou.“ Ďalej podčiarkla, že medzi 6 dôležitých bodov, ktoré je potrebné mať na pamäti pri budovaní Governmentu 2.0 patria: jednoduchosť organizácie eGovernment služieb, dobrá rozpoznateľnosť služieb a ich marketing, služby by mali mať jednotný dizajn, mali by byť relevantné, implementovať najskôr služby použiteľné v každodennom živote a inkluzívny charakter služieb. Spomenula aj príklady malých krajín, akými sú Estónsko, Dánsko, či Malta, ktoré sa rýchlejšie prispôbia zmene, čo akceleruje celkový proces implementácie eGovernmentu.

TAIWAN NA ŠPICI

V zámorí je výrazným prejavom využitia svojich možností ako malej krajiny Taiwan. V Bratislave predstavil po prvýkrát v strednej Európe jeho kľúčový projekt pod názvom 5 „I“ Government námestník ministra Dr. Frank Yu-Hsieh Sung, ktorý je ústrednou postavou zavádzania eGovernmentu na Taiwane. Dr. Sung označil za tri kľúčové faktory úspechu strategické rozhodnutie na najvyššej úrovni, zapojenie verejného a súkromného sektora do spoločných partnerstiev a taktiež spoločný konsenzus. Na Taiwane začali budovať eGovernment v roku 1997, pričom prvým krokom bolo vybudovanie a penetrácia infraštruktúry. Význam tohto postupu spočíval v tom, že ľudia sa najprv museli zoznámiť s počítačmi a internetom napríklad aj hraním hier. Až potom od roku 2001 prišiel rozvoj online služieb, na čo nadviazala integrácia obyvateľstva do elektronickej spoločnosti a od tohto roku je to 5“I“ Government, pod čím sa myslí rozšírenie inovatívnych, integrovaných, kedykoľvek dostupných, interaktívnych a personalizovaných elektronických služieb pre všetkých občanov na základe multikanálového prístupu, teda napríklad mobilom, telefonicky, internetom, čím sa zvyšuje pohodlie občanov.

Výsledkom tohto postupu je 15 000 webových služieb, vrátane elektronického vymieňania viac

ako 70 % oficiálnych vládnych dokumentov. Elektronické podávanie daňových priznaní cez internet sa z hodnoty 0 % v roku 2002 zvýšilo až na 55 % populácie, čiže ho takto podalo 4,87 milióna platiteľov daní. Systém elektronického obstarávania (eProcurement) znamenal ročnú úsporu nákladov vo výške 1,2 miliardy nových taiwanských dolárov (1 NT\$ = 0,02 euro). Vládna agentúra podá ročne 1,9 milióna online tendrov a uskutoční sa viac než 850 000 online dražieb.

PROBLÉMY MAJÚ AJ LÍDRI

Dr. Sung priznal, že napriek všetkým dosiahnutým výsledkom nie je proces informatizácie spoločnosti bez problémov. Pôvodne chceli zaviesť len jednu čipovú kartu na dopravu, identitu a platby, ale museli od toho ustúpiť, lebo ľudia sa obávali o stratu súkromia. Ďalším významným problémom a nielen na Taiwane je využívanie internetových služieb občanmi. Stále sú výrazné rozdiely medzi hlavným mestom Taipeiom a vidiekom, kde preto vytvorili 233 centier digitálnych príležitostí najmä v školách. Prednosť klasickému papierovému vybavovaniu na úradoch dávajú zasa starší občania, hoci na druhej strane aj oni čoraz viac využívajú, napríklad prostredníctvom Facebooku na kontakty s dávnymi spolužiakmi.

Osobitná pozornosť patrila dvom najviditeľnejším oblastiam využívania eGovernmentu, ktorými sú eHealth a eEducation. V prípade elektronického zdravotníctva predstavilo svoje skúsenosti Dánsko, ktoré je európskym lídrom v tejto oblasti, ale aj Chorvátsko, Rakúsko Česká republika, kde od nového roku budú mať okrem elektronickej zdravotnej knižky aj elektronický recept. Informatizácia školstva si vyžiada, aby nielenže na školách bolo viac počítačov, ale aby sa aj viac využívali v procese vzdelávania. Podľa prieskumu OECD žiaci vo veku do 15 rokov využívajú internet doma v priemere dve hodiny denne, zatiaľ čo v škole len 1 hodinu týždenne.

NA CESTE K eGOVERNMENTU 2.0

Vo vystúpeniach i diskusiách sa opakovalo presvedčenie, že Slovensko má na to, aby prešlo priamo do eGovernmentu 2.0. Jeho unikátna šanca spočíva v tom, že má pripravenú dobrú stratégiu, na jej realizáciu má dostatok finančných zdrojov z fondov Európskej únie, môže čerpať zo skúseností krajín, ktoré sú v tejto oblasti na popredných miestach, i využívať expertov OECD. Preto po prvej lastovičke, ktorou je národný projekt centrálnej matriky pod gesciou ministerstva vnútra mali nasledovať ďalšie výzvy, najmä na identifikátor fyzických osôb či ich register. Pokračovať by sa malo aj v budovaní infraštruktúry, sprístupnení internetu ďalších 300 000 obyvateľov i dosiahnutie stavu, že do roku 2010 bude na základných školách jeden počítač na 10 žiakov a na stredných školách na 5 žiakov. Jednoducho, aby sa do praxe presadilo motto tohtoročného kongresu ITAPA 2008 a aby sme sa čím skôr rozlúčili so starými zlými tradíciami v budovaní eGovernmentu a prešli rovno do jeho vyššej formy proaktívneho prístupu vo využívaní informačných technológií vo verejnej správe.

ITAPA: Najlepšia prípadová štúdia

Druhú cenu v kategórii Najlepšia prípadová štúdia prevzal za spoločnosť ICOS Košice Ladislav Juza (vľavo) a tretiu cenu za spoločnosť Software602 Slovensko Mária Voznická. Uprostred snímky šéfredaktor eFocus Jozef Šupšák

Čestné uznanie za prípadovú štúdiu Biometrické cestovné pasy SR prevzal Peter Weber, generálny riaditeľ Hewlett-Packard Slovakia

Medzinárodný kongres ITAPA 2008 pozná víťazov Ceny ITAPA 2008. Víťazom v kategórii **Nové služby** sa stal projekt **Využitie WLAN technológií v podmienkach DFN Košice** a v kategórii **Zlepšovanie procesov** bolo ocenené **Vytvorenie dátovej siete zabezpečujúcej spojenie a tok informácií medzi hasičmi z Maďarska a Slovenska**. **Mimoriadnu cenu ITAPA 2008** získalo **Národné komunikačné rozhranie Schengenského informačného systému II (NG SIS II)**.

V kategórii Najlepšia prípadová štúdia, ktorú vyhlásil časopis eFOCUS, sa hodnotí predovšetkým zrozumiteľnosť a priťažlivosť textového a vizuálneho spracovania riešenia, ako aj informačno-komunikačnú hodnotu prípadovej štúdie.

OCENENIA

Prvú cenu porota neudelila. **Druhú cenu** udelila prípadovej štúdii **Digitálne zastupiteľstvo**. Dodávateľom riešenia je spoločnosť ICOS, a.s. Košice, investorom Úrad Košického samosprávneho kraja. Porota ocenila jasnú, zrozumiteľnú a cieleňú textovú a vizuálnu komunikáciu o riešení. Projekt vytvára elektronickú procesnú podporu toku materiálov súvisiacich s prípravou, priebehom a výsledkami zasadnutí zastupiteľstiev. Zefektívňuje, zlepšuje, urýchľuje a zjednodušuje procesy s tým súvisiace.

Tretiu cenu sa porota rozhodla udeliť prípadovej štúdii **Inteligentné elektronické formuláre pre ročné zúčtovanie zdravotného poistenia**. Dodávateľom riešenia je spoločnosť Software602 Slovensko, investorom Ministerstvo zdravotníctva SR. V tejto prípadovej štúdii porota vyzdvihuje hodnotné textové spracovanie a výstižnosť riešenej problematiky. Cieľom projektu bolo navrhnúť grafickú vizáž pre Z.z. a potom pomocou inteligentných elektronických formulárov aj zjednodušiť vyplňanie veľmi zložitých formulárov pre ročné zúčtovanie zdravotného poistenia. Porota sa rozhodla udeliť jedno čestné uznanie: spoločnosti Hewlett-Packard Slovensko za komunikáciu a evanjelizáciu problematiky **Biometrické cestovné pasy SR**, ktorá formou pútavých rozhovorov v printových médiách objasnila okolnosti, význam a spoločenský dosah implementácie tejto biometrickej technológie na Slovensku. Vydávanie biometrických pasov významným spôsobom prispelo k skráteniu procesu a realizácie bezvízového styku s USA.

KATEGÓRIA – NAJLEPŠIA PRÍPADOVÁ ŠTÚDIA

- 1. miesto:** Cena neudelená
- 2. miesto:** Digitálne zastupiteľstvo. Prihlasovateľ: ICOS, a.s. Košice
- 3. miesto:** Inteligentné elektronické formuláre pre ročné zúčtovanie zdravotného poistenia. Prihlasovateľ: Software602 Slovensko

Čestné uznanie: Biometrické cestovné pasy SR. Prihlasovateľ: Hewlett-Packard Slovakia